METODE MODERNE DE ÎNVĂȚARE-METODA PROIECTELOR

Prof. înv. primar BĂNULESCU GEANINA
Şcoala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu”, Rm. Sărat, jud. Buzău

În contextul schimbărilor actuale suferite de societate, în general, schimbări care se răsfrâng şi asupra procesului educaţional, este nevoie de o adaptare a procesului didactic la cerinţele societăţii actuale. Învăţământul trebuie să asigure integrarea, în moduri cât mai diverse, a diferitelor cunoştinţe teoretice în activităţi practice. Elevul este ajutat, astfel, să devină nu doar un bun teoretician, ci şi un bun practician. În situaţia actuală, în care se acordă o importanţă din ce în ce mai mare disciplinelor comportamentale şi celor tehnice, apare firească acordarea unei atenţii crescute metodelor active de învăţare, dintre care amintim metoda proiectului, modelling, portofoliul etc.

Metoda proiectelor, al cărui părinte este J. Dewey şi care a fost mediatizată de W. Kilpatrick, are la bază principiul potrivit căruia „viaţa este o acţiune, şi nu o muncă la comandă şi că şcoala, făcând parte din viaţă, trebuie să-i adopte caracteristicile”. În accepţiune actuală, proiectul este considerat ca fiind o temă de acţiune şi cercetare, ţintind atingerea unui scop bine stabilit şi care se realizează prin îmbinarea cunoştinţelor teoretice cu acţiunea practică. În comparaţie cu alte metode care vizează evocarea, reconstituirea, prezentarea sau explicarea unei activităţi desfăşutare în trecut, proiectul este o anticipaţie ideatică, determinând elevul sau echipa nu doar să imagineze, ci să şi transpună practic ceea ce a prefigurat. Conceput astfel, proiectul se transformă într-o variantă a ceea ce poartă denumirea generică de „metodologia învăţării prin descoperire”.

Proiectul este, aşadar, o metodă globală şi cu caracter interdisciplinar, stimulatoare şi dezvoltatoare pe multiple planuri a personalităţii în curs de formare a elevilor. Este o modalitate excelentă de testare a capacităţilor intelectuale, a aptitudinilor creatoare ale acestora, precum şi a unor însuşiri socio-morale.

Proiectele pot fi de mai multe feluri:

--proiecte de investigaţie-acţiune;

--proiecte de acţiune ecologică;

--proiecte de activitate manuală;

--proiecte de tip constructiv etc.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup, etapele de realizare a acestuia fiind:

--orientarea în sarcină;

--conştientizarea finalităţilor;

--definirea conceptelor cheie;

--stabilirea sarcinilor de lucru;

--stabilirea criteriilor şi a modului de evaluare;

--identificarea modalităţilor de lucru;

--adunarea informaţiilor;

--elaborarea finală a produsului;

--întocmirea raportului final;

--evaluarea.

Dintre avantajele utilizării acestei metode, amintim:

--oferă posibilitatea de a analiza gradul de utilizare adecvată, de către elevi, a cunoştinţelor, instrumentelor şi a informaţiilor disponibile;

--scoate elevii din rutina didactică zilnică;

--pune elevii în situaţia de a acţiona şi de a rezolva sarcini, autotestându-şi capacităţile cognitive, sociale şi practice;

Un dezavantaj al utilizării acestei metode este acela că evaluarea nu este la fel de obiectivă ca şi în cazul aplicării unor probe scrise, de exemplu. Evaluarea proiectului este de tip holistic, iar criteriile pot fi „negociate” cu elevii. De asemenea, metoda proiectului presupune existența unei perioade de

timp mai îndelungată pentru documentare și concepere. Un alt dezavantaj în reprezintă faptul că nu întotdeauna sursele de unde elevul își culege informațiile sunt sigure din punct de vedere științific.

La finalul perioadei stabilite pentru realizarea proiectului este necesar să se realizeze evaluarea, care nu trebuie să se facă doar sub forma unei priviri de ansamblu, ci trebuie să vizeze activitatea tuturor elevilor implicaţi şi produsele finale realizate. Activitatea de evaluare trebuie să evidenţieze competenţele şi abilităţile de ordin teoretic şi practic dobândite de elevi, capacitatea lor de a realiza transferul în alte domenii, gradul de originalitate în căutarea de soluţii etc.

Prezentarea produselor finale se poate realiza, în funcţie de tipologia proiectului, astfel:

--sub forma unui album foto;

--sub forma unei reviste a clasei/ şcolii;

--sub forma unei cărţi în care să fie cuprinse lucrările copiilor şi impresiile acestora;

--sub forma unei piese de teatru;

--sub forma unor expoziţii;

--sub forma unei serbări;

--sub forma unor impresii pe blog-ul personal sau al clasei etc.

Un exemplu de proiect este proiectul transdisciplinar intitulat „Prietenii naturii”, derulat pe parcursul modulelor al IV-lea și al V-lea ale clasei a IV-a, şi care poate cuprinde următoarele subteme:

--„Colțul meu de natură preferat”;

--„Calendarul naturii”;

--„Efectele activităților umane asupra mediului înconjurător”;

--Cum ne putem reimprieteni cu natura?”;

--„Natura și arta”.

Proiectul se poate realiza individual, pe o perioadă de timp mai lungă, sau în echipă, fiecare membru al echipei trebuind să abordeze o subtemă a proiectului, iar la final membrii echipei contopind toate piesele într-un produs finit, la alegere (prezentare PPT, album foto, pliante, afișe etc.).

Obiectivul central al acestui proiect îl reprezintă conștientizarea importanței unui mediu natural sănătos pentru viața oamenilor și a pericolelor care pândesc natura atunci când omul acționează haotic.

Important în realizarea unui proiect este ca accentul să fie pus pe stimularea efortului propriu al elevilor, pe încurajarea iniţiativei în privinţa alegerii metodelor şi tehnicilor de lucru, făcându-i să se simtă răspunzători şi stăpâni pe lucrul realizat. Cadrul didactic are rolul de a fi mereu prezent, fără a îndruma totuşi, pas cu pas, activitatea elevilor, el având mai mult rolul de consultant sau de for de avizare şi sancţionare a rezultatelor parţiale sau finale.

Proiectul este, aşadar, o metodă de învăţare activă, participativă, care se bazează şi încurajează transferul de cunoştinţe, deprinderi şi capacităţi, care solicită abordările interdisciplinare şi consolidarea abilităţilor sociale ale elevilor.

Bibliografie:

1.CERGHIT, IOAN --„Metode de învăţământ” Iaşi, Editura Polirom, 2006

2. OPREA, CRENGUŢA-LĂCRĂMIOARA --„Strategii didactice interactive” , Bucureşti, E.D.P., 2006